

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in dnevih po prazniku.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ulica št. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

št. 221.

LJUBLJANA, sreda 11. decembra 1935.

Leto I.

Položaj

Italijansko-abesinski spor: Čeprav je računati z bližnjimi pogajanjimi za sporazum med Italijo in Abesinijo, se Italijani še nadalje pripravljajo na novo ofenzivo na severni fronti. Letala so stalno v akciji in neprestano bombardirajo posamezne kraje. Poročila pa pravijo, da je tudi v abesinskih vrstah izredno borbeno razpoloženje. Bolj ko za fronto pa se trenutno mednarodna javnost zanima za diplomatska pogajanja za mirno rešitev spora. Po poročilih iz Pariza sta angleški zunanji minister Hoare in francoski zunanji minister Laval že izdelala nove predloge Italiji, po katerih, naj bi: 1. Abesinija dobila izhod na Rdeče morje (v lukki Asab v italijanski Eritreji ali pa v Zeili v angleški Somaliji). 2. Italija pa kot koloniji pokrajini Ogađen in Danakil, povrhu pa še vso Tigrejo, razen svetega mesta Aksuma in ceste, ki vodi iz Addis-Abebe do njega. 3. Za ostali del Abesinije naj bi ustanovila posebna mednarodna policijska ustanova s pravico organizacije policijskih sil in rekrutacije policijskih organov. Glede tega ozemlja abesinski cesar lahko sklene pogodbo z DN o mednarodnem protektoratu. Ta predlog sta Hoare in Laval že sporočila Mussoliniju. Ne more se reči, če bo Mussolini nanj pristal, ker zahteva Italija mnogo več: Pokrajine, ki jih je osvojila in zasedla italijanska armada naj se odstopijo Italiji. Vse neamharske obrobne pokrajine se postavijo pod italijanski mandat, abesinskemu cesarju pa ostanejo samo amharske osrednje pokrajine. Po sodbi pariških in angleških krogov bi pomenil negativni odgovor Mussolinija na zadnje predloge pravo žalitev Francije in Anglije. Če tudi ta angleška in francoska prizadevanja ne bodo imela uspeha, ne bo več mogoče preprečiti poostritve sankcij, o čemer bo nanovo razpravljala odbor osemnajstotice 12. t. m.

V Londonu je bila včeraj otvorjena pomorska konferenca, ki so se je udeležili zastopniki Anglije, Francije, Japonske, Italije in Zedinjenih držav, da se sporazumejo glede pomorskega oboroževanja.

Nemiri v Egiptu trajajo dalje in je prišlo do novih izgrediv nacionalistične mladine, ki ne odobrava sedanje politike egiptске vlade.

V Španiji je prišlo spet do težke vladne krize in so v teku posvetoovanja za sestavo nove vlade.

V Rigi zaseda konferenca baltških držav,

Našim cenjenim naročnikom in čitateljem!

»Glas naroda« se Vam danes predstavlja v novi obliki. Ta sprememba je nastala, ker se je list preselil v drugo tiskarno. Radi preselitve sta izostali ponedeljska in torkova jutranja številka, kar naj cenjeni naročniki blagohotno oprostite.

Izvršile so se hkratu tudi neke spremembe v založništvu »Glas naroda« — in bo list izhajal odslej spet tako, kakor je izhajal prvotno, t. j. vsak dan razen ob ponedeljkih in na dan po prazniku.

Zaradi novega manjšega formata bo list namesto dosedanjih šest, obsegal redno 8 strani. Naročnina ostane ista: mesečno Din 12.—.

Ker bo list izhajal nekoliko prej kot doslej, se bo ljubljanskim naročnikom po raznašalcih dostavljal zvečer, zunanji naročniki pa ga bodo prejeli kakor doslej z jutranjo pošto. V Ljubljani bo list po trafikah in pri kolporterjih na razpolago že v prvih večernih urah.

Ko naznanjamo te zunanje spremembe, moramo poudariti, da bo list varoval značaj neodvisnega političnega glasila in dosledno sledil programu, ki mu je vrhovna naloga: Delo za ljudsko blaginjo.

V tem duhu in pravcu prosimo cenj. naročnike, oglasnike, sotrudnike in vse naše prijatelje, da nam ostanejo zvesti in nas podpirajo!

Uredništvo in uprava.

Nenavaden poskus samomora

Da si konča življenje, je zavžival žeblje, žiko in železo

Maribor, 10. decembra.

Leta 1930 je bil 40letni delavec Anton Kelenc, doma nekje iz okolice Ptuja, obojen pred mariborskim sodiščem na 18 mesecev ječe, ker je bil velik prijatelj tuje lastnine. Mož se je udal v usodo in je mirno presedeal v mariborski kaznilnici kazen, ki mu je potekla letošnjo jesen. Spomladi tega leta pa je Kelenc obšlo veliko hrepenenje po svobodi. Postal je otožen, in ker je vedel, da bo moral še nekaj mesecev presedeti za zamreženimi okni, je sklenil, da si bo sam storil konec.

Da se usmrti, si je izbral precej nenavaden pot, ki spominja na indijske fakirje, ki so utrjeni proti raznim telesnim mukam, ki se zde nam navadnim zemljanom prav strašne. Kelenc je iz podkovanih čevljev pričel izdirati žeblje in jih požirati. Ko mu je teh zmanjkalo, je zbil s čevljev podkev, jo razbil na manjše kose in jih použil. Njegovi prebavni organi pa so bili tako utrjeni, da mu zaužito že-

lezo prav nič ni škodovalo. Zato je pričel zauživati še večje količine železa, ki mu je prišlo pod roke. Kot zatrjuje sam, je použil od aprila do jeseni okoli 70 komadov žebeljev, obe podkvi čevljev in nekaj žice.

Prav sedaj, ko bi moral biti Kelenc izpuščen na svobodo, je zaradi posledic zauživanja železja nenadoma nevarno zbolel. K njemu so poklicali sodnijskega zdravnika, kateremu je Kelenc povedal vso zgodbo o samomorilnem načrtu in pot, katero si je izbral za prostovoljno smrt. Kelenca so takoj prepeljali v bolnico, kjer so ga operirali ter mu iz prebavnih organov pobrali železje, ki je na poti do izločil. Ko bo Kolenc ozdravel, bo končno odšel na svobodo.

Nov občinski svet v Ptuj

Gospod ban dravske banovine je razrešil predsednika mestne občine ptujske g. Jeršeta Ladislava, podpredsednika g. Pircha Pavla in vse člane mestnega sveta njihovih funkcij v zastopstvu mestne občine. Ob-

500 delavcev na cesti za praznike

Maribor, 10. dec.

Mariborska tekstilna tvornica Zelenka & Comp. je z današnjim dnevom odpovedala službo vsemu svojemu delavstvu z zakonitim odpovednim rokom 14 dni in bo tako tik ob božičnih praznikih 500 delavcev in delavk brez dela in kruha.

Slepar Aleksander Stein aretiran

Ljubljana se še prav dobro spominja na elegantnega tujega finančnika, ki je obetal preskrbeti ogromne vsote denarja po prav ugodnih cenah najrazličnejšim interesentom. Kmalu se je pa doznalo, da je možakar zagrebški žid in da je prav imenitno potegnil lahkoverno gospodo. Izginil je iz Ljubljane in o finančniku ni bilo duha ne sluha. Bil je pa predrzen in je ves čas živel v okolici iz Zagreba ter delal vesele avtomobilske izlete s polno možno denarja. Ker je bil tudi iz Zagreba izgnan, se je jela policija zanimati zanj in tako so te dni aretirali moža, ki ga ljubljanska policija išče že dolgo časa. Ko bo končana preiskava v Zagrebu, ga bodo pa poslali v Ljubljano, da tudi tu uredi svoje račune.

Borza

Ljubljana, 10. decembra: Amsterdam 2970.00—2984.60, Berlin 1756—1769.95, Bruselj 738.23—743.29, Curih 1421.01—1428.08, London 215.71—217.76, New-York 4351.87—4388.18, Pariz 289.31—290.75, Praga 181.57—182.67, Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.85—8.95.

Curih, 10. decembra: Beograd 7.02, Paris 20.36, London 15.21.50, New-York 308.75, Bruselj 52, Madrid 42.30, Amsterdam 209, Berlin 124.05, Dunaj 57, Stockholm 78.45, Oslo 76.45, Kopenhagen 67.92.50, Praga 12.78.50, Varšava 58.17.50, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsinkfors 6.70.25, Buenos Aires 0.84.75.

enem je na njih mesto postavil: za predsednika mestne občine: g. dr. Remca Alojzija, odvetnika v Ptuj, za člana mestnega sveta in podpredsednika občine: g. Cvika Ivana, trgovca v Ptuj.

Nič ni dandanes laže kakor začeti, — nič pa težje kakor vztrajati, — Reger.

Mimo ciljev ...

Nedeljsko »Jutro« je zabeležilo spremembo, ki so se izvršile pri našem listu in je na to okolnost navezalo nekaj refleksij na naslov raznih faktorjev, ki so sodelovali pri pokrenitvi »Glasa naroda«. Prepustimo prizadetim gospodom, da sami »Jutru« dajo na to odgovor, če sem jim zdi umestno. Nas pa se vsa ta zadeva prav nič ne tiče. Mi ostanemo neodvisen list in se ne bomo nikoli v medsebojne osebne difference naših politikov ne z desne ne z leve strani. Mi imamo svojo linijo in te se bomo držali. V ostalem smo teh misli, da kar je bilo, je najbolje, če ostane pozabljeno. In želimo le, da bi bilo že enkrat konec takih in enakih razprtij med nami Slovenci, ker od tega imamo

Mimo resnice...

Tudi »Slovenec« beleži spremembo pri našem listu in jo komentira — seveda po svoje. — Pravi, da je »Glas naroda« prenehal izhajati, v isti sapi pa poroča, da bo izhajal še nadalje kot večernik. Pri tem si privošči razne izpade. Tudi njegovi napadi nas ne zadenejo, kakor niso »Glas naroda« svoj čas, saj vemo, da v »Slovencu« nimamo prijatelja in si ga bržkone tudi nikoli ne bomo pridobili.

Ugotavljamo v svoji stvari samo to, da smo bili in ostanemo list, ki je vedno objektivno in resnično informiral našo javnost, ne pa strankarsko pobarvano ali pa za kako posebno priliko in v poseben namen izkrivljeno. In tako dalje.

Radio

Ljubljana: Sreda 11. decembra 12.00 »Zvezdniki in zvezde« (plošče). 12.45 Vremenska napoved. poročila. 13.00 Napoved časa, objava sporeda. 13.15 Glasbene slike iz daljnih dežel (plošče). 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00 Otroška ura: Pravljice (gdč. Mileva Boltarjeva, članica Narodnega gled.). 18.20 Storzek se bo poboljšal (člani rad dram družine). 18.40 O morfologiji in geologiji planincev (g. prof. Janko Mlakar). 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 19.30 Prenos z Dunaja. 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda.

DNEVNA PRATIKA.

Sreda, 11. decembra. Katoličani: Damaz. Pravoslavni: 28. novembra, Hrista.

DEZURNE LEKARNE.

Sušnik, Marijin trg 5. Kuralt, Gosposvetska cesta 4. Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

Zakaj godrnja njegova gospodinja?

Zato, ker snovi, ki jih z znojem izloča koža, posebno trdno prilepijo nesnago na perilo. Toda čemu jezā? Saj Zlatorogovo terpentinovo milo s svojo obilo in gosto peno z lahkoto razkroji vsako, pa tudi to nesnago. Perilo je po pranju kakor novo, snežno belo in duhteče.

zaradi bombardiranja Desija — čez dva dni nove sankcije?

Zeneva, 10. decembra. m. Poučeni krogi zatrjujejo, da se zasedanje odbora 18-orice, ki je napovedano za 12. t. m., v nobenem primeru ne bo odgodilo. — Kakor znano, bo odbor med drugim razpravljal o prepovedi izvoza petroleja, premoga in drugih gorilnih in pogonskih snovi.

London, 10. decembra. d. Snoči se je sestala angleška vlada. Seja se je vršila v ministrski sobi v spodnji zbornici od 18. do 19.15.

»Press Association« poroča, da je vlada na svoji snočni seji odobrila rezultate pariških razgovorov o likvidaciji italijansko-abesinskega spora. Vlada je obvestila angleškega poslanika v Parizu o svojih sklepih in mu naročila, naj jih sporoči francoski vladi. Verjetno pa je, da bo te sklepe osebno sporočil francoski vladi strokovnjak za vzhodno-afriška vprašanja Peterson, ki se vrne v Pariz.

Tukajšnji politični krogi sodijo, da pariške vesti o vsebini angleško-francoskih načrtov ne morejo biti resnične, pač pa je mogoče, da se bo odbor osemnajstorice zaradi pariškega sporazuma sestel že pred 12. decembrom.

EDEN NEZADOVOLJEN?

Na hodnikih spodnje zbornice so snoči krožili glasovi, da je minister Eden zaradi vesti o načrtih, o katerih naj bi se bila sporazumela Hoare in Laval v svrhu likvidacije vzhodno-afriškega spora podal ostavko. Eden je bil včeraj v avdijenci pri kralju. List pa so davi te vesti demantirali in zatrjujejo, da bo Eden odpoštoval v Ženevo in zastopal angleško vlado v odboru osemnajstorice. Prvaki delavske stranke so se snoči izrazili proti Hoarovemu popuščanju.

London, 10. decembra. Reuter poroča:

Iz Addis-Abebe prihaja vest,

da bo abesinski cesar nedvomno zavrnil predloge, po katerih naj bi se posamezne abesinske pokrajine priključile italijanskim kolonijam. Abesinski vladni krogi poudarjajo, da vest o pariškem sestanku Hoara in Laval ter rezultati njunih razgovorov v Addis-Abebi, niso napravili dobrega vtisa. Sicer je po njihovem mnenju pričakovati, da bo Mussolini sprejel te predloge in da se bodo spričo tega postopoma ublažile sankcije proti Italiji. V takem primeru bi bil razvoj dogodkov za Abesinijo zelo nepovoljen. Toda hkratu poudarjajo, da Italija v dveh mesecih vojne proti Abesiniji ni dosegla nikakega vidnega uspeha. Nasprotno prihajajo vesti, da so se Italijani na severu, zlasti pa na južni fronti ponekod umaknili, kar je ponovno ohrabilo abesinsko vojsko.

Abesinija v ostalem v nobenem primeru ne bo svobodno odstopila Italijanom niti pedi svoje zemlje.

Borbeno razpoloženje Abesincev

Pariz, 10. decembra. Po informacijah agencije Havas iz Asmare, so Italijani razvili na somalijski fronti zelo živahno akcijo, ki traja že teden dni. Abesinci so zaradi neuspehov na sektorju okrog Gorahaja pričeli z večjo akcijo v okolici Dagabura, ki je strateško važen kraj, ker dominira nad cesto, ki vodi v Harar. Abesinci so se v okolici tega kraja utrdili po načrtih svojih belih oficirjev. Že 28. novembra sta dve italijanski letalski eskadrili bombardirali Dagabur. Abesinci so se branili s strojnimi in protiletalskimi topovi.

Nad Džidžigo se je včeraj pojavilo italijansko letalo. Izvedlo se je, da so italijanska letala

bombardirala celo vrsto ogadenjskih vasi in naselbin. Prebivalci je ostalo hladnokrvno in pri-sebno.

Med novimi četami, ki prihajajo na južno fronto dan za dnem, vlada zelo borbeno razpoloženje. Ljudje so posebno ogorčeni zaradi poslednjih italijanskih letalskih napadov.

Da bi se zagotovila pravilna dobava živil in municije abesinski vojski, je vlada imenovala rasa Manuela za ministra za prekrbo vojaštva z orožjem, strelaske in posvetil vso svojilivom in ostalimi potrebščinami. jo skrb zlasti severni fronti, kjer zemlja ni tako plodovita, kakor so ogadenske pokrajine, kjer dobi vojaštvo svojo prehrano kar na licu mesta.

Vremenska napoved

Novi Sad: Toplejše vreme z dežjem vlada na večji vzhodni polovici, zlasti v dravski in savski banovini. V vzhodnih predelih se javlja od časa do časa močan južni veter, a v Podonavju močna košava. Najnižja temperatura Plevlje -4, najvišja Sibenik +18 stopinj Celzija.

Napoved za danes: Pričakovati je ohlajenja s snegom v severnih predelih in planinah. Nekoliko dežja bo še v južnih krajih. Močan veter bo v podonavju in Gornjem Primorju, dočim bo v ostalih predelih precej močan veter. Solnce vzhaja ob 7.05, zahaja ob 15.56.

Dunajska napoved: Južno vreme, ponekod mrz, tuintam zjasnitev.

Vse cenjene naročnike, ki nam zaostale naročnine še niso poravnali, prosimo, naj to store zanesljivo do 15. t. m., da bodo mogli list še nadalje v redu prejemati. — Uprava »Glasa naroda« v Ljubljani, Nebotičnik.

Ob 60 letnici župnika Janka Barleta

Edini slovenski duhovnik, ki ga je kralj Aleksander sam odlikoval

Gospod Janko Barle, mestni župnik pri sv. Jakobu v Ljubljani, obhaja dne 13. decembra svoj šestdeseti rojstni dan. Rojen je bil v Srednji vasi dne 13. decembra 1875. leta. Po dovršenih srednješolskih in bogoslovskih naukah je kaplanoval v Kranjski gori, v Trzinu in Kranju. Od leta 1908. dalje služi nepretrgoma pri sv. Jakobu v Ljubljani.

Kdo ne pozna vedno prijaznega, mladeniško čilega, neumorno delavnega gospoda župnika? Vsa Ljubljana, posebno pa njegova župnija, kjer že 27 let pase ovčice, ga visoko ceni in spoštuje. A kaj pravim vsa Ljubljana, da leč po Jugoslaviji med brati Srbi in Hrvati se z gorkim spoštovanjem in ljubeznijo izgovarja njegovo ime. Leta 1931 je bil gospod Janko Barle izvoljen za poslanca skupščine na Živkovičevi listi. Zaprošil je tedaj za dovoljenje nadrejene cerkvene oblasti in ga tudi dobil.

Njegov moški, odločni nastop v skupščini mu je pridobil na mah srca vseh srbskih in hrvatskih poslancev; vsi so znali ceniti ljubeznivega tovariša, ki je tako prepričevalno govoril za narodno in državno edinstvo. Njegovi govori so vedno izzvali orkan navdušenja in pritrjevanja in kmalu ga ni bilo v Beogradu poslanca, ki bi bil popularnejši od njega. Prepotoval je vso Srbijo in imel po vseh važnejših krajih govore, ki so izzvali splošno odobravanje med srbskim narodom.

Medtem pa so se hudi oblaki zbrali nad glavo gorečega poslanca. Slednjič je moral odložiti poslanski mandat.

Sam naš nesmrtni kralj Aleksander se je potegnil za poslanca, poklical ga je k sebi na Bled in mu ob tej priliki rekel, da ga je sicer poznal iz njegovih govorov v skupščini, a da je vedno želel poznati ga tudi osebr

Sam kralj ga je potem odlikoval z visokim redom. Malo je ljudi v Jugoslaviji, ki bi jih bil sam kralj lastnoročno odlikoval, Janko Barle je med njimi.

A še drugo zadoščenje je doživel naš jubilar. Neki visoki dostojanstvenik je rekel: »Še vsi pridemo za Barletom.« In res, prišli so.

Še enkrat je župnik Barle govoril v Beogradu, to je bilo 3. marca 1933. leta ob priliki slovenske deputacije. Frenetičen

aplavz je nastal v dvorani, ko se je dvignil g. Janko Barle. Zlasti srbski in hrvatski poslanci so naravnost demonstrativno pozdravljali svojega bivšega tovariša.

Gotovo je tista dvorana slišala marsikak aplavz, a takega gotovo ne, kakoršen je sledil govoru

g. Barleta. In kako ne, da je govoril mož, ki je vedno in povsod oznanjeval bratsko ljubezen in nacionalno zavest!

Naj ljubi Bog ohrani g. J. Barleta še mnogo let zdravega in čilega v službi naroda, države in Kralja!

Samo v slogi je moč

V nedeljo 8. t. m. so v ptujskem Nar. domu obravnavali kmečki fantje in dekleta, ki so včlanjeni v Društvi kmečkih fantov in deklet v ptujskem srezu.

Zborovanja se je udeležilo vključno slabemu vremenu razveseljivo število zborovalcev iz vseh krajev. S tako številnim posetom je kmečka mladina našega sreza znova pokazala, kako veliko važnost polaga na svojo stanovsko organizacijo.

Po otvoritvi in pozdravu navzočih je podal predsednik ptujskega pododbora g. Tomažič Joško izčrpno poročilo o delovanju pododbora in povdarjal potrebo sodelovanja vse kmečke mladine, ki je važen steber države. Zatem so sledila poročila raznih zastopnikov društev, iz katerih je bila razvidna velika delavnost in agilnost društev, ki dobivajo vedno večji razmah na našem podeželju. Kmečka mladina je spoznala, da se more uveljaviti v javnem življenju edinole s pomočjo svojih stanovskih organizacij kmečkih fantov in deklet. Po podanih poročilih je bila daljša razprava o ustanovitvi novih društev v krajih, kjer dosedaj še ne obstojajo. Nato pa se je vršila živahna debata, pri kateri se je razpravljalo o izo-

brazevalnem delu teh društev, ki naj bi posebno v zimskem času, ko ima kmet več časa na razpolago kot poleti, vršila po vseh razna predavanja.

Končno pa so bili razgovori o II. prosvetno organizatoričnem tečaju Pododbora, ki bo od 15. do 17. decembra v Ptuj. Izražena je bila tudi splošna želja, da se taka zborovanja pogosto vrše, kjer se bodo skupno rešavala razna društvena vprašanja, ker le v slogi je moč.

Z bolečim srcem so sekali smrečice

Pri Sv. Lovrencu na Pohorju so posekali več tisoč smrečic, ki so namenjene za razprodajo v Vojvodini. Nekoč so se Pohorci branili sekati mlado drevje. V sedanjih težkih dneh, ko zastaja trgovina z lesom, pa so k temu prisiljeni.

Obupno dejanje mlade delavke

V ponedeljek zvečer so bili reševalci v Mariboru poklicani na Koroško cesto 70, kjer so našli nezvestno 28letno tovarniško delavko Francko K., ki je v obupu spila večjo količino lizola.

V nedeljo 8. decembra je poteklo 2000 let od rojstva slavnega rimskega lirika Horacija. Slovenecem je dal ob tem jubileju prof. Sovre prevod Horacijevih »Pisem, satir in pesmic«, med katerimi so tudi prevodi pokojnega ravnatelja Škerlja. Kakor vsi geniji, je tudi Horacij aktualen in sodoben za tisočletja. Zaradi njegove dovršenosti v oblikovanju in zaradi njegove življenjske modrosti je zanimiv še danes za vse, ki so jim duhovne dobrine potrebne kakor naš vsakdanji kruh. Tele njegove besede naj se nauče vsi tisti na pamet, ki so poklicani, da v borbi z usodo in življenjem dajo človeštvu nove vrednote in svojem času novo podobo, pa naj bodo črni, beli ali zeleni: »Kdor hoče v tekmi zaželeni si cilj ko zmagoavec doseči, ta trudi in uri od mladih se nog, se pot in prezeba ne vinu ne Veneri vdan...«

Prepeljali so jo v bolnico, kjer so ji s hitro pomočjo rešili življenje. Vzrok nameranega samomora ni znan.

Tatovi imajo zdaj cerkve na piki

Ko je v petek zjutraj pospravljala cerkovnik proštijško cerkev v Ptuj, je zaslišal sumljiv ropot. Prvotno je domneval, da ga povzroča veter z okni. Ko je prišel v bližino obeh nabiralnikov, ki se nahajata v stranskem delu cerkve, je opazil, da so s silo odtrgani ključavnici ter da se tudi na nabiralnikih poznajo sledovi dleta, s katerim je nameraval odtrgati pokrov. Cerkovnikov prihod pa je vlomilca prepočil, tako da ni mogel priti do plena.

PRAŠIČI — ŽRTVE PROMETNE NESREČE.

V petek ob 1. uri ponoči sta trčila na cesti med Dobovo in Mostecom neki tovarni avtomobil s prašiči, ki je prihajal iz Zagreba proti Brežicam, in neki voznik iz Mosteca, ki je vozil pohištvo proti Zagrebu. Posledice so bile precej hude, tako da se je avto prevrnil v jarek in poškodoval tri prašiče, ki so jih morali na mestu zaklati. Tudi voznik ima izgubo, ker ima pokvarjen voz in razbito pohištvo.

Možlci in dečke iz lesta so se tudi splašili, kajti sezona plesa se je začela. Kaj mislite, ali so udarili polko ali fokstrot? Vse kaže, da gre za moderen ples. Naši profesorji za plesno umetnost bodo nemara dogнали, da gre za pravcati lectov šiml. Sijajna ideja, ali ne? Vse pravice so pa pridržane, namreč za lectov šiml. Dali ga bomo patentirali. To ni kar tako, dandanes je vse zaščiteno. Vse povsod avtorsko pravo!

Večer na gl. kolodvoru

Domov, domov! — V napačnem vlaku. — Mož, ki je prizanesel lokomotivi. — Karambol za opomin.

Takole med šesto in poldnevno uro je največji vrvež. V tem času odhajajo večerni vlaki na vse strani, v kratkem razdobju 21 minut kar pet vlakov: zagrebčan z zvezo na Maribor, kamničan, notranjec na Postojno, vrhničan, gorenjec, ob sedmih pa kot zadnji še dolenjec.

Ti vlaki so vedno polni. Tu se vozi domov vse, kar je iz okolice in z dežele, a čez dan zaposleno v Ljubljani: pretežno delavci, nameščenci in pa šolska mladina. Šolska mladina v množicah. Ta je tudi prva na vlakih, zaseda kupeje po pravilu: kdor prej pride, prej melje. Odrasli lahko stojijo po hodnikih. Deček, ki v šoli drgne klop, naj jo drgne še v vlaku, delavec, ki je ves dan stal pri stroju, naj stoji tudi tukaj. Takšen je red svetá.

Na blagajne je naval. Vsaka blagajna daje listke za vse vlake. To je včasih kritično. Ura je 18.10, daleč zadaj cepeta ves navorzen nekdo, ki mu vlak odhaja ob 18.16, pred njim pa je še dolga kača ljudi, ki jemljejo listke za Gorenjsko, imajo skoro še pol ure časa. A gospodične tam za linicami so čudovito spretno in urne, to je še sreča.

Na peronu sama gneča. Tesen je ljubljanski glavni golodvor in če stoji na tiri pet vlakov in noter privozi šesti, je vrenja ven in noter kakor na mravljišču. Poštni in prtljažni vozički gor in dol, klici: Pozor, pozor! ljudje preskakujejo, se spotikajo ob tračnice. Daleč tam zadaj na petem tiru stoji vrhničan; kdor se ne spozna, ga kar težko najde. In nevajeni potnik mora dobro paziti, da ne zaide v napačen vlak. Takih primerov je vedno dosti.

Mi je pravil kamniški sprevodnik, da je ondan kar šest takih drugih namenjenih nesrečnikov sedelo v njegovem vlaku. In ni čuda, če se je tista gospa iz Tržiča bridko razjokala, ko je morala izstopiti na Ježici. Kam zdaj v gluhi noči? Do Ljubljane nazaj že še pride z autobusom, ampak od tam ga nocoj ni več vlaka z zvezo na Tržič. In doma bodo zdaj v skrbeh...

Torej, pazite, ljudje božji, na table ob vlakih in pa na zvočnike, ki zaporedoma izklicujejo vlake. Pravkar se razlega preko perona: »Halo, halo! Potniški vlak proti Kamniku — Ježica — Trzin — Domžale — Jarše — Mengeš — Kamnik. Odhod ob 18. uri in 22 minut. Vlak stoji na četrtem tiru!« — Prav simpatičen tale glas v zvočniku. Ta bi bil dober za napovedovalca v našem radiu. Takole za spremembo...

Ljudje hite čez tire, vmes se premika orjaška lokomotiva; po-

čas, pred njo stopata dva čuvaja, opozarjata s klici, mahata z zastavicami. A tam sredi tira stoji razkoračen možakar, zastaven gorjanec, ne vidi nič, ne sliši nič! Šele zadnji hip stopi v stran in se široko zareži: »No, no, saj bi vam ne bil prevrnil te ljube mašince!«

Pestro in zanimivo je vrvenje na glavnem kolodvoru ob večernih vlakih; včasih je malo razburjanja, zlasti če kak zamudnik naskakuje vlak, ko se že ponika, ali v zadnjem trenutku plane iz vagona ven zajetna, zasopljena dama, ki je zšla v napačen vlak, in postrežljivi sopotniki zdaj mečejo za njo njeno prtljago, pet, šest, sedem količev, ki se razvrste ob tiru ko častna straža... No, navsezadnje se vse take in enake epizode srečno iztečejo.

V že prepoln vagon rine možak z obilnim nahrbtnikom. »Tak pomakni se no malo nazaj!« robanti na bledega fanta pri vratih. — »Kako se bom umaknil, ko pa mi stojite na obeh nogah!«

Kamničan, ki vozi čez dan samo s štirimi vagoni, zato pa ekspresno desetkrat gor in dol, se raztegne zvečer v dolgo železno

kačo in pelje lepo domov vse, kar je zjutraj pripeljal v Ljubljano na delo in v šolo. Vsak delavnik je nabito poln, če ne pohiti, boš stal vsaj do Ježice ali Črnuč. V ostalem točen, soliden, zanesljiv vlak, ki se zna varovati iztirjenja, karambolov in sličnih dogodivščin. Pa je stoprav ta pridni vlak ondan imel smolo, da se je vanj zaletel avtobus in lokomotivci polomil nekaj reber. In da je ironija še večja: tisti avtobus je drugače vseskozi solidnega in zanesljivega značaja. Pa sta se potem železniška uprava in avtobusko podjetje prerekala po časopisju, kdo da je kriv nezgode. Navadno je kriv tisti, ki se zaleti. A pustimo to. Krivo je prav za prav samo naključje in sicer dobrohotno naključje. Ker je stvar taka, da je bil to zaenkrat samo prijazen opomin na vse strani: šoferju avtobusa, naj se še bolj ogleda, kadar je blizu proge, strojevodji vlaka, naj še bolj brlizza dol po klancu, čuvaju na postajici Ježica pa, naj še bolj maha z lučjo, če se bliža po cesti kako vozilo. Previdnosti treba, pa ne bo nesreče. Previdnost je mati prometa. Joe.

200 let staro znamenje rokovernjačev, divjih lovcev in morilcev

Kamnik, v decembru.

Ob novo zgrajeni poti v Kamniško Bistrico stoji v senci košatih bukev preprosto znamenje. Njegova čudna zgodovina je le malokomu poznana. Preje je znamenje stalo malo višje ob poti in je označevalo približno pol poti med Kamnikom in Bistrico. Ko so zgradili novo vozno pot, so križ z razpelom prestavili na sedanje mesto. Seveda je s tem znamenje izgubilo na novem prostoru prejšnjo romantiko tihega počivališča. Nekdaj je spominjalo trudnega turista k počitku in okrepčilo, sedaj pa naj bo opozorilo avtomobilistov, saj stoji na najbolj nevarnem ovinku nove ceste, ljudje hodijo mimo nje, kot pač hodi človek mimo svetih podob in znamenj s klobovom v roki in spoštovanjem v srcu. Mimoidoči kmetič se odkrije in pomoli pred njim, drugi se pomudi ob njem iz navade in občuduje lepoto okolice, a le redki vedo njegovo pestro preteklost.

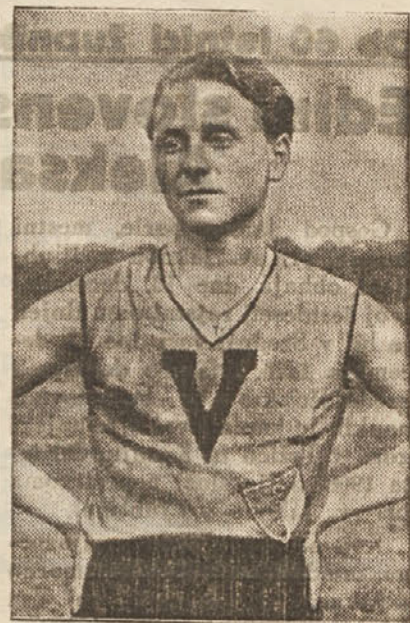
Postavili so ga okoliški drvarji in lovci leta 1729, na vrhu majhnega vzpona, kjer je stal še do nedavnega. Zakaj je bil križ postavljen, ne ve nihče. O tem krožijo zelo različne govorice, tako da je med ljudstvom nastala že prepovedka, ki pripisuje križu čudežno moč. V podpornik urezana letnica 1729 nam priča, da je križ stal že mnogo preje, preden je zloglasni Nande začel strahovati okolico s svojo števil-

no rokovernjaško tolpo. Kasneje so se ob tem križu sestajali rokovernjači s svojimi pajdaši in tu z njimi sklepali kupčije ter odajali povelja svojega poglavarja.

Stari Bosov Tine, oskrbnik in lovec v Kamniški Bistrici je še vedel povedati, kako ga je ded vedno strašil s pripovedovanjem o nekem dogodku, ki se je zgodil pri tem križu. Nekega jutra so namreč našli ob njem mrtvega tržaškega mešetarja, ki je postal žrtev rokovernjaške roke, gotovo v sporu radi nepoštenih kupčije. Shajali so se zato ob tem križu ker je stal tik ob poti in je bilo kraj prav lahko naznačiti tudi tujcu, drugič pa zato, ker v rokovernjaško jamo, ki je še danes ohranjena, ni smel stopiti tuj človek.

Tako je preživel križ tudi rokovernjače. Toda koncem prejšnjega stoletja so ga štajerski divji lovci iz hudomušnosti kar vsega prenesli čez planine na njihovo stran. Ko so za to dejanje zvedeli domači drvarji, so se neke noči odpravili in ga šli iskat. Dolgo so taval po gozdovih okraj Planine in Arzenika, dokler ga končno niso našli postavljenega na nekem križpotju, že prav globoko v dolini. S težavo so ga prinesli zopet nazaj na staro mesto. Nekateri pripovedujejo, da so se celo streljali ob tej priliki.

Že precej nagnit podpornik so tedaj obnovili in vanj vrezali let-

Češkoslovaška lahkoatletska prva-kinja gospodična Zdenka Koubkova, kateri pa zdaj nenadoma nočejo priznati njenih svetovnih rekordov v teku na 880 in 800 metrov. Zdenka se je dala pred dnevi operirati in — postala je moški. Mednarodno sportno razsodišče je zaradi tega preklicalo »njene« rekorde in bo priznalo odslej le »njegove« nove rekorde, namreč rekorde, ki jih bo postavil gospod Zdenko Koubko. Koubkova se je zdela sumljiva ženska njenim sotekmovalkam že na lanskim tekmah v Londonu. Tekmovalke so zahtevale tedaj, da morajo pred tekmo zdravniki ugotoviti, ali je Zdenka ženskega ali moškega spola. Zdenka se je temu protivila in razsodišče ji je dovolilo, da je startala kot ženska.

nico 1886. Tega leta je bil križ namreč ugrabljen. Še dolgo po tem dogodku so ga domači fantje čuvali tudi ponoči.

Tako je križ doživljal dolga in težka leta trpljenja štirih generacij, ki so ga čuvala in ohranile. Postal je predmet, o katerem najljubše razpravljajo dedki in babice v tihim zimskih večerih. Pravljica o njem je otrokom najlepše doživetje.

Ko so lani gradili novo avtomobilsko cesto, so križ še enkrat prestavili. Postavili so ga nižje ob cesti v tistem koticu, kjer se nehoti ustaviš v senci hladnega drevja. Menda je prestavljanje tega znamenitega križa sedaj končano, če ga ne bo morda zopet kdo ukradel, topot morda kak starinar.

Glavni podpornik pri križu je sestavljen iz treh koncev različno starega lesa in na vsakem je vrezana letnica. Oni, ki so križ prestavljali in popravljali, so namreč pazili, da so ostale letnice nepoškodovane in nam na ta način ohranili njegovo preteklost. P. K.

»Japonci poznajo dvesto načinov prirejanja riža.«

»Moja žena tudi, pa noben način ni pravi.«

Slaboumen fant, ki se mu je usoda posmejala

Ljubljana, 10. dec.

Droben in slaboten fant, da obleka kar ohlapno visi na njem. Morda niti sam ne ve, kako je njegova mati prišla na Dunaj in kako je spet prišel nazaj v Slovenijo. Zaradi nekega suknjiča je moral že sedeti sedem dni, drugače pa ni kradel, k delu se pa tudi ni silil. Revez, brez stalnega bivališča, brez staršev in brez dela, skratka, popolnoma sam in zapuščen. V domačem okolišu je služil za hlapca in izmaknil dva stotaka, kos mila in nekaj malenkosti. Še okradene žene, ki bi morale priti za pričo, ni bilo. Zapustila ga je celo priča. Tako vsakdanja je storija o zapuščenih brezdomcih, da je še poslušalec v skoraj polni dvorani zaspal od dolgega časa. Morda je bil pa tudi truden, saj so bili poslušalci predvsem taki, ki sta jih pri gnala v dvorano zima in dež. Dunajčanu so dali štiri mesece strogega zapore in sedaj vsaj ve, kje bo čez zimo pod streho in z vsem preskrbljen. Edino usoda se mu je končno enkrat prijazno posmejala.

Enajst let je hodil v prvi razred in nikdar ni — ponavljal.

Tone z Goliš pri Kresnicah ni niti zal, niti brihten fant, vendar je pa moral v Ljubljano pred sodnijo in z njim tudi krepko dekle. Malka je zaupala v pravico in je vedela, da bo prosta, pa se je hotela pokazati in je oblekla dolg žametast plašč z umetno kožuhovino, saj ima v Ljubljani ženina, ki ima z njim že dva mala. Čudne stvari so ji očitali, češ, da je bebastega Toneta nagovorila, naj gospodarju ukrade denar in zlato uro, da bi jo dala svojemu ženinu, a prismojenemu Tonetu naj bi bila za tatvino obljubila za 8 kron cigaret! In še to smo zvedeli, da

je fant enajstkrat drugače govoril, komu je dal uro. Imenoval je devet različnih ljudi in povrh je tudi povedal, da je vrgel uro v pšenico, drugič pa v steljo. Pšenice in stelje niso pripeljali pred sodnike in tudi osem obdolženih so pustili doma, pač je pa morala v Ljubljano edino Amalija na obtožno klop.

Tone, ki je prej orožnikom in v Litiji pri sodnji natanko opisal, kako je vzel denar in kje je visela ura, je sedaj trdovratno tajil in se izgovarjal, da je bil pri zasliševanju zmešan, kar se pa večkrat primeri. Krepko se je za Malko postavil njen 73letni oče. Kdo bo pa boljše vedel, da kaj takega njegova hči ni mogla storiti, saj je vendar posestnik in zato mora vedeti, kaj se godi v njegovi hiši! Res so bili orožniki malo hudi na fanta, ker jih je vlačil povsod okrog. Na vprašanje, kje je ura,

je pa trdni starec odločno ukazal: »Ponjo pojte, če veste kje je!« Malka je pač šla v Ljubljano, ker je imela opravke, Tone je pa norec bil in norec bo!

Tudi Tonetovo počasno mater so zaslišali. Povedala je, da je fant bolj slaboumen, kradel pa še ni nikoli. Kar se učenja v šoli tiče, mu ni šlo prav posebno, saj je 11 let hodil v prvi razred, a razreda ponavljal ni nikdar. Tudi božjast ga je pričela metati in ko so ga obdolžili, da je kradel, je obupano prišel k njej in ji zatrdil: »Mama, jaz ne!«

Zagovornika dr. Krivic in dr. Zdenko Švigelj, sta imela lahek opravke, saj se je izkazalo, da je Tone že dvanajstkrat izpremenil svojo izpoved, rekel je pa tudi že, da je Malka nedolžna. Končno so morali oba oprostiti, ker pametni sodniki na besede bebastega človeka pač ne morejo dati prav nič.

Namesto 10.000 jih je bilo 40 Hladen pozdrav snegu

Že zadnjič, ko se je Ljubljanačanom pokazal prvi sneg, so v odločujoči Zvezi smučarskih omizij in zapečkov POLOM sklenili organizirati grandiozen in nad vse reprezentativen »pozdrav snegu«. Vse je bilo pripravljeno, aranžirano do pičice in zrežirano do podrobnosti, edino snega ni bilo več. Zato je pa Zveza smučarskih omizij in zapečkov POLOM na svoji slavnostno dolgotrajni seji od nedelje na ponedeljek spet sklenila, da priredi v ponedeljek manifestacijo v pozdrav definitivnemu snegu. Blizu 10.000 smučarjev in smučark nas je v Ljubljani, so kalkulirali in poklicali to armado na cesto. Seveda v smučarskih dresih in s smučmi, povrh pa še z bakljami.

da se bomo lepo videli od vseh strani! Smuk! — V ponedeljek so bile vse bele ceste in ulice od zbirališča na velesejmu skozi vse mesto pa do cilja pri Cankarjevih brezah zarobljene s črnim špalirjem težko pričakujočih gledalcev, le povorke blizu 10.000 smučarjev in smučark v blizu 10.000 dresih z blizu 10.000 pari smučk v blesku blizu 10.000 bakelj ni bilo od nikoder. Kvečjemu jih je bilo 40 in šli so po bližnjici prav slabe volje, čeprav s harmoniko in bakljami. Pač pa je v špalirju po vsej Ljubljani pozdravljalo sneg večkrat po 10 tisoč preluknjanih čevljev ter še mnogo več praznih žepov in tudi na mrzlo praznino že privajenih želodcev. Morda je na iniciativ-

Pohištvo
moderno, solidno v najlepši izdelavi po najnižjih cenah
spalnice od Din 2500' — na prejšnji nudi Vam trdka

Ivan Praznik
splošno strojno mizarstvo
Ljubljana, Zavrti 9
Telefon 34.07

Spanec Martinez, ki se je v ponedeljek boril v Berlinu za svetovno prvenstvo z evropskim prvakom Ederjem.

na Zveza smučarskih omizij in zapečkov POLOM zmetala vseh blizu 10.000 bakelj na grmado in z malenkostnimi odškodninami na njej skuhala toplo večerjo za onih 10.000 v špalirju. Pri takem pozdravu snegu bi se pa dobro-

Kapital v zimi —> Lutz

srčni Ljubljanačani gotovo radi našli. Smuk!

Končno je pa k vsej nesreči prišla še ta, da niti sneg ni hotel sprejeti pozdrava tako klaverne procesije. Prišel se je tajati in s smučanjem ni nič. Tako se godi z vsemi manifestanti, ki manifestirajo samo zaradi manifestacij.

Veseli »skijaši« so svojo kolo-salno manifestacijo brzojavno sporočili tudi zagrebškemu listom, da so nehote spravili v dobro voljo vso ljubo domovino. Smuk!

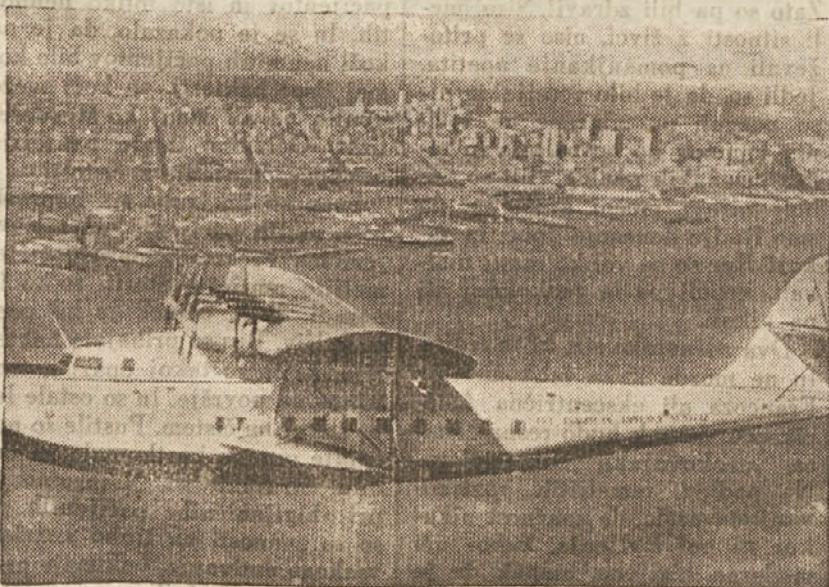
Obvestilo.

»Ker sem Vam pred kratkim prepovedal vstop v svoje stanovanje, vam sporočam, da sem se preselil v Rožno dolino in Vam tem potom prepovedujem vstop tudi v to stanovanje.«

Nakup in prodaja nepremičnin — Preskrba posojil — Nakup in prodaja hranilnih knjižic in vrednostnih papirjev

ADAMIČ ALBIN, Ljubljana,

Gospodarska 8.
Telefon št. 32-86

Ameriško orjaško letalo China Clipper, katerega je konstruiral slavn Lindbergg, je začelo prevažati potnike med Manilo in San Franciscem. Slika kaže štirimotorno letalo nad zalivom v San Franciscu. V ozadju so nebotičniki tega mesta ob Tihem oceanu.

— Grozno! Že 10 let ste vdova!
Pa vam je mož zelo zgodaj umrl.
— Da, res je, ob treh zjutraj.

Gospodarski srednji vek na kmetih

Večni ogenj spet moderen — Otroci v cunjah prosijo kruha

V gospodarskem in socialnem pogledu najdemo danes po slovenskem podeželju ponekod tako težke in tesne razmere, da jih lahko primerjamo s srednjim vekom, ko vseh današnjih gospodarskih dobrin še nikjer ni bilo in so bili naši pradedje v gospodarskem oziru navezani izključno na samega sebe. Gospodarska stiska je podeželjsko ljudstvo podrla na tla. Ne da se sicer reči, da bi bila letošnja letina slaba, ponekod je bila naravnost odlična. Pa kljub temu prihajajo z našega podeželja poročila, ki govorijo o veliki bedi in stiski. Naj na tem mestu in ob tej priložnosti naglasimo samo življenjske razmere po slovenskih bajtah in kočah, ki so najštevilnejši naši domovi in naše gospodarske edinice.

Otroci prosijo kruha.

Povsod tu je zavlada velika bojazen pred bodočnostjo. Številne družine trepečejo za svoj vsakdanji obstoj. Nič ne pomagajo marljive roke očeta in matere. Voljne so dela, pa ga ne morejo nikjer najti. Številna deca tega obupnega položaja ne more razumeti. Kruha prosijo, za Miklavža si je nekaj malega obetala, sedaj pa pričakuje spet nekaj malega od Božiča, ko je že bila tako grenko razočarana za Miklavža. Teh malih otroških nedolžnih želja in prošenj pa skrbna rediteljja v tej stiski ne moreta uslišati, če bi še tako ra-

da. V hiši je zavlada zdaj na zimo trepetajoča skrb in pomanjkanje.

»Večni ogenj« spet v modi.

Znano je tarnanje, da še za sol in vžigalice ni več v hiši. To drži. Cele vasi so, ki nič več ne trošijo raznih gospodarskih dobrin, ki jih je ustvaril naš nagli gospodarski napredek. Ljudje se polagoma vračajo spet v stare čase, ko so bili navezani izključno le nase. Vžigalice so prišle ponekod že čisto iz navade. Takozvani »večni ogenj« je postal spet moda. Globoko pod pepelom čuvajo do drugega dne žerjavico. In tako gre iz dneva v dan. Nekaj časa je bila v navadi tudi živinska sol. Ko je ta pošla, ko tudi zanjo ni bilo več denarja pri hiši, so še to opustili. Drugod si spet pomagajo s kresilnimi kamni, ki spominjajo na tiste stare čase, ko so si dedje z njimi svoje pipe prižigali. Šolobvezni otroci ždiijo doma na ognjišču, ogrnjeni v cunje in čakajo boljših dni. Morda bi celo radi v šolo, da si tam naberejo dobrih naukov za življenje, toda tudi take želje morajo splahneti nekam tja daleč v neznano. **Zavračajo politično filozofiranje.**

Tako prežidijo v grenkih skrbih premnoge podeželske baj-

× To so cene za Vas! Ženski plašči od Din 160— naprej, Hubertusi po Din 240—, 290—, 320—. Kolbenzen, Celje, Manufaktura-konfekcija.

tarske in kmečko-delavske družine. Samo naivnež si lahko misli, da bi mogel tako gospodarsko utesnjeno in izčrpano podeželje pridobiti za kakšno čisto politiko. Ljudje hočejo kruha, dobrih časov in zavračajo vsako »politično filozofiranje«. V dobi, ko se večina našega podeželskega ljudstva vrača pod silo razmer v gospodarski srednji vek, so potrebna dejanja, ki bodo ozdravila v gospodarskem pogledu težak položaj. Brez dejanj pa ljudje v tej gospodarski in socialni tesnobi ne bodo mogli v samem sebi vzbuditi tistega velikega optimizma in globoke vere v boljšo bodočnost, ki si jo vsi želimo.

Lepa slika je praktično in trajno božično darilo. — Priporoča se Fotoatelj M. JAPELJ, MARIBOR, Gosposka ulica 28

Bajke o silno dragih znamkah

O črno obrobljenih znamkah s sliko kralja Aleksandra pripovedujejo, da so silno drage in da se lahko z njimi spekulira popolnoma zanesljivo. Stvar pa ne bo držala, zato pa moramo povedati, da zagrebški trgovci te znamke plačujejo takole: znamke po 25, 50, 75 par, 1 Din, 1.50, 3 in 4 Din plačujejo po 6 Din 100 komadov, znamke po 1.75, 3.50 in 5 Din plačujejo po 12 Din 100 komadov, a znamke po 10, 15,

20 in 30 Din plačujejo po 10% nad nominalo. Tudi o spominskih znamkah na blagopokojnega kralja Aleksandra se razširja napačno mnenje, da je serija vredna po 100 in celo po 200 Din, vendar jih pa lahko vsakdo tudi v Ljubljani pri trgovcih z znamkami kupi po 30 Din serijo. Razen tega moramo še opozoriti, da jih je poštna uprava še toliko nabrala po raznih malih poštah, da jih bomo tudi na pošti še lahko kupili po nominali. Bajke o silno dragih znamkah so pač znamenje časa in splošnega pomanjkanja, ko bi rad vsakdo dobil glavni dobiček.

Kaj takega ni bilo že več kakor 30 let

Iz zaporov sreskega sodišča v Ptuj so v soboto odpustili 16 kaznjencev, tako, da je bil zapor ob pol 15. uri popolnoma prazen in je nad njem zaplapolala bela zastava. Kaj takega se ni zgodilo že več kot 30 let.

V TEKSTILNI INDUSTRIJI ŠE NI KRIZE?

Maribor, 10. decembra.

Prihodnjo pomlad bodo pričeli v Krčevini preurejevati nekdanjo Welejevo tovarno mesnih izdelkov v prostore, kamor se bo vselila nova tekstilna tovarna, katere lastnik bo »Tekstilna delniška družba z o. z., Košaki«. Kot kaže, za zdaj kriza tekstilne industrije še ni na vidiku.

× Če hočeš vesel, čvrst in zadovoljen biti, moraš vedno »Naš čaj« piti.

Higijenično premišljevanje

Kaj je bolj zdravo: snaga ali nesnaga?

Kako bedasto vprašanje! Porečejo vsi čitatelji. Snaga je vendar prvi in glavni pogoj zdravlja, to je enkrat ena. In kaj uči moderna higijena? Snaga je temelj ljudskega zdravlja. To ve dandanes vsak šolarček. Sploh je o tem prazna vsaka debata.

Pardon, gospoda moja, tako sem mislil tudi jaz in sem se veselil, ko sem bral neko gospodarsko statistiko, ki izkazuje naraščajočo potrošnjo mila v naši državi, iz česar sledi prvič, da delajo naše milarne dobre kupčije, drugič pa, da napreduje naše ljudstvo v snagoljubnosti, kar vpliva blagodejno na naše zdravstvene razmere. In kar je tudi znamenje napredujoče kulture. Sem se torej veselil tega dvojnega napredka, zdaj pa mi je to veselje precej pokvarilo, ko sem bral te dni v časopisih o novem razkritju, da je snaga prav za prav našemu telesu škodljiva in se nam zato priporoča, naj uporabo vode in mila omejimo. Zakaj umazanost da je tisto, kar je edi-

no pravo. Umazanost je takorekoč kašipot izkušenega moža. Kdor za drevo namerava kopel v domači kopalnici za več tednov odložiti, se ne bo pokesal.

Le ozmimo se malo na naše prednike, ki jim gotovo nihče ne more očitati pretirane snažnosti. Zato so pa bili zdravi! Niso imeli sitnosti z živci, niso se pritoževali na pomanjkanje apetita. Jedli so, da je bilo veselje, in niso poznali ne migrene ne žolčnih kamnov ne nevralgije in takih in enakih nadlog. Bili so vse bolj zdravi, močni, sveži kot pa smo ljudje današnje dobe. In zakaj? Ker so se veliko manj umivali, kopali pa le redkokdaj ali pa nikoli.

Dva zdravnik sta, ki to trdita. In ne morda kaka lahkomišelná Francoza ali ekscentrična Amerikanka, ampak hudo resna Nemca, strokovnjaka bakteriologa. Na podlagi temeljitih raziskovanj sta našla, da snažnost nikakor ni pol življenja, kakor uči moderna higijena, ampak da je naravnost pol smrti. Ja, zakaj? Ker se pri pogostem kopanju telesa bakterije preselijo odnosa izselijo. Vsaka kopel jih iz notranjosti našega telesa prežene

na površje kože, kjer nimajo pravzaprav ničesar iskati. In žlahtni organi so s tem oškodovani. Zakaj bakterije morajo biti. Naša notranjost jih potrebuje kakor ljubi kruhek.

Ta dva zdravnik sta istočasno preiskala nekaj sveže umitih pacientov in isto toliko neumitih. In se je pokazalo, da je na koži neumitih pacientov bilo komaj tisoč bakterij, na koži sveže umitih pa nič manj ko štirideset tisoč. Očividno imajo bakterije posebno nagnjenje k čistosti.

Znanosti na ljubo sta naprosila neumite paciente, naj se izjemoma večkrat zaporedoma temeljito umijejo. Storili so to le neradi. Toda učinek je bil presenetljiv. Res so prihajale bakterije, ki so to takoj opazile, trumoma na površje. In so ostale lepo tukaj na čistem. Pustile so notranje organe kratkomalo na cedilu. Štrajkale so. Nasprotno so pri »higijeničnih« pacientih, ki so se znanosti na ljubo vzdržali vsakega umivanja, bakterije precej naglo izginile s površja. Molče so jo ubrale nazaj na svoja mesta v notranjost in pomagale pospeševati delovanje organov.

Iz tega je razvidno, da so umazani ljudje vsekakor boljše počutijo kot pa snažni. In je razumljivo, zakaj je med nami še vedno toliko umazancev. Boljše se počutijo!

Sem bral zadnjič o nekem procesu na Dunaju. Mož je zahteval ločitev zakona, ker se žena nikakor ni hotela umivati. Čudno je bilo to vsekakor pri tej ženski, spričo dognanj omenjenih dveh berlinskih zdravnikov pa je stvar razumljiva. Boljše se je počutila!

Nerazjašnjeno je zdaj samo še eno. Namreč vprašanje, ali bakterije pri svoji selitvi s kože spet nazaj v notranjost telesa nosijo s seboj tudi drobce mila in parfuma? In če se to dogaja, ali so te snovi našim notranjim organom hasnive ali ne? Učenjaki si o tem še niso edini. Upamo, da bodo kmalu. Dotlej pa se pridno umivajmo in riskirajmo rajši štirideset tisoč bakterij zunaj na koži, kot pa znotraj v drobcih. Kajti se nam po naši laični pameti zdi, da je ta riziko štiridesetkrat manjši.

Piroman, požigalec iz naslade, ki je bil navdušen gasilec

Minuli teden je ljubljanska policija prejela 23 let starega fanta, ki je priznal, da je lansko zimo in letošnjo jesen v najbližji soseski na Barju kar devetkrat zažgal. Razen kozolcev sta pogorela tudi en skedenj in ena šupa, naključje je pa nanoslo, da so ga pričeli sumiti požiganja prav pri zapetnem požigu sosedovega kozolca, ki je lani 13. oktobra pogorel do tal, ko je fant prvič zanetil ogenj.

Lahko bi takega požigalca imeli za piromana, torej za bolnika, ki je tako bolan, da požiga, kakor znanost pozna tudi kleptomane ali tako bolne ljudi, da kradejo, ne da bi pri tem imeli kak poseben namen. Zaradi koristi pa barjanski požigalec gotovo ni zažigal, saj ni kradel slame ali sena. Za tatvino bi bil gotovo imel več prilike, če bi bil zažigal hiše, vendar pa tega ni storil nikdar. Zato tudi ne moremo misliti, da bi bil zažigal iz sovraštva ali maščevalnosti, saj je s požiganjem kozolcev napravil prav za prav najmanjšo škodo, kar jo je mogel napraviti, obenem so pa kozolci tudi bolj gotovo zavarovani kakor hiše. Pravi piromani pa zažigajo še posebno iz naslade, ker jim požari pretresejo živce, kakor kaka druga naslada. In spet smo pri kozolcih, ki njih požari ne povzročajo katastrof za lastnike in ne tako velikega strahu, nevarnosti, joka in obupa ali pa celo smrti pri pogorelih, sosedih in gasilcih, kakor če gori hiša ali vas. Še nekaj je prav značilnega za tega piromana! Požigal je ob sobotah in nedeljah ponoči, ko ljudje praznujejo in so tudi v domači hiši ali pa pri sosedih, da lahko takoj prihite gasit.

Čitali smo, da je bil požigalec eden najbolj vnetih članov barjanske gasilske čete in celo njen trobentač. Tak trobentač, ki vedno prvi opazi ogenj in skliče svoje tovariše, obenem pa s svojimi signali tudi posreduje povelja, pa gotovo zasluži priznanje in čast! Skrajnosti se dotikajo in večkrat smo se že smejali kaki nagajivi povestici o gasilskem navdušenju. Kdo se še ni ponorčeval iz vrlih vojščakov sv. Florijana, čeprav vsi dobro vemo, da se v naši tako močni in vzorni gasilski organizaciji na najlepši način odraža vsa do skrajnosti nesebična in požrtvovalna dobrosrčnost našega naroda. Število naših prostovoljnih gasilcev je najprepričljivejši dokaz, da smo v ljubezni do bližnjega morda prvi na vsem svetu in zato se lahko tudi sklicujemo na naše gasilce in jih pokazemo vsemu svetu s ponosom, da smo na najvišji stopnji srčne kulture!

Toda rekli smo, da se skrajnosti dotikajo... Povsod so izrastki in povsod so izjeme! Ali pa ta barjanski trobentač ni bil morda tako navdušen in morda tudi tako častihlepen gasilec, da ga je ta čut popolnoma omamil in ni več mogel misliti, kaj je prav in kaj ni prav? Morda bi se bil rad postavil, saj so ga vendar vsi hvalili, ker je bil tako vesten in povsod prvi, morda bi se bil rad pred drugimi odlikoval še mnogo bolj... Joj, kako imenitno se sliši, da so barjanski gasilci vedno takoj pri požaru, predvsem pa seveda zaslužijo to pohvalo zato, ker imajo za trobentača takega kerleca, da mu ogenj že naprej diši!

Na take čudne misli človek pri-

de, če premišlja o mladem navdušenem gasilcu in požigalcu obenem. Vse podrobnosti bo treba še pretehtati in vse hladnokrvno preiskati. Nam razne važne okoliščine seveda še niso znane in nikakor ne maramo soditi, ali je požigalec samo hladnokrvni zločinec in brezsrčen perverznejši, ali je domišljav bedak, ali usmiljenja vreden bolnik itd., itd. Zato imamo sodnije. Pravijo, da je s požigi napravil blizu 250 tisoč dinarjev škode, koristil pa ni nikomur. Niti tega še ne moremo trditi in verjeti, zato pa čakajmo, kaj nam pove sodnija.

Medtem se je dognalo, da je po lastnem priznanju požgal 16 krat. Razen na Barju je požigal tudi na Viču, kar pa naših izvajanj ne spreminja, ampak potrjuje. Skupna škoda znaša Din 292.000.

Medvedki, ki čakajo, da jim bo ljubka pomočnica v neki tovarni za igrače zavezala okoli vratu samo še lepo pentljo. Nato bodo pa šli na krajše ali daljše potovanje k božičku, ki jih bo po svoji modri uvidnosti podaril pridnim, ponosnim in junaškim dečkom ter marljivim, in ubogljivim deklicam.

Pustolovščine gorenjskega fanta, ki je hotel služiti abesinskemu cesarju

Ljubljana, 10. dec.

Abesinija je danes tista skrivnostna sila, ki privlačuje vse pustolovsko navdahnjene ljudi nase. Tako je zamikala tudi razboritega mladega gorenjskega fanta, da se je podal na pot.

Korenjak je napol tolminske krvi, pa je zato tolminsko drzen in podjeten. Mizar po poklicu se je pred leti naučil francoščine in jo mahnil z Gorenjskega na Francosko. Tam si je ogledal zanimivosti in znamenitosti, ko pa je zmanjkalo cvenka, se je vpisal v tujsko legijo.

Nemirna kri mu ni dala miru. Iz Afrike se je vrnil v domovino, kjer se je vnovič posvetil svojemu prvotnemu poklicu. —

Smola, usoda — ali bogve kaj pa je hotelo, da se je pri delu že koj prvi čas ponesrečil in postal invalid.

»Bog Kranjca ne zapusti,« si je mislil podjetni dečko in se podal na pot proti Abesiniji, kakor hitro je okrevail.

Dal si je natisniti razglednice s svojo sliko s primernim besedilom, pa hajdi na jug! V Bolgarijo, v Grčijo, v Turčijo! Povsod so gostoljubno sprejemali »svetovnega potnika«, našega tršatega Gorenjca. Na potu je močno ogorel, črni lasje in črna brada, vse to je močno pripomoglo do eksotičnega izgleda. Na Turškem pa za bradatega potnika, ki je ponujal karte s

turškim besedilom, da potuje v Abesinijo, niso imeli dosti smisla. Kar na lepem so mu odrekli gostoljubje in ga obrnili.

Sanj o Abesiniji je konec. Zagoreli fant se je preko Grčije in Bolgarije moral vrniti v Jugoslavijo, tu pa »od postaje do postaje«. V Ljubljani so ga začudeno gledali. Skoraj bi mu ne bili verjeli, da ni res Abesinec.

No, zdaj je že srečno doma, kjer se bo lahko po mili volji smučal, pravil Gorenjcem zgodbe in sanjal o Abesiniji.

Moral je umreti...

Gabrovec Ivan, 15letni posestniški sin iz Dolan pri Sv. Barbari v Halozah, se je na paši ranil v stopalo desne noge, kateri ni posvečal nikake pažnje. Kmalu pa mu je pričela noga zatekati zaradi zastrupljenja. Prepeljali so ga v bolnico, kjer mu pa vkljub skrbni zdravniški negi niso mogli rešiti mladega življenja.

Kaj še vse straši v današnji filozofiji

...Veliki filozofi so opisovali svet, kakršnega so videli. Fizika jim je ostrila oči. Kant je dobro poznal Newtonovo fiziko. Prilagodil ji je svoje nauke, svoje pojme o prostoru in času, svoje ideje o postanku vsega. Zato je bil zanj prostor neupogljiv, zato ločen od časa, zato poln skrivnosti, gravitacijskih sil.

Moderna fizika je zrasla nad in pod Newtona, na vse strani. Odkrila je stvari, ki jih Newton ni poznal, tudi ne slutil. Postala je tako obširna veda, da ji je komaj kos celo človeško življenje. Moderni filozofi je ne poznajo. Razmerje med sodobno filozofijo in sodobno fiziko ni več takšno, kakršno je bilo med Kantom in Newtonom.

Zato še straši v filozofiji neupogljivi prostor, še gospodari v nji gravitacija, še ji velja stara snov. Še je filozofiji praznina nič, samo oblika za gledanje v svet. Filozofu je fizika nedvomno zrasla čez glavo, čez vso glavo.

Tako ugotavlja univerzitetni profesor dr. inž. Milan Vidmar, naš učenjak in svetovno znani šahovski mojster v svoji knjigi »Moj pogled na svet«, katero je založila in natisnila tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani.

Učitelj: Zdaj pridemo k elementom. Kdo mi jih more naštet?

Učenec: Ogenj, voda, zrak, pivo.

Učitelj: Kako to, pivo? Kdo pa ti je ta nezmisel natvezil?

Učenec: Če moj oče pije pivo, pravi moja mama vedno: zdaj pa je v svojem elementu.

Misli ljubljanskega pohajkovalca

Gospod urednik! Minuli teden smo preživeli pod vtisom Miklavžvega prihoda. Že v ponedeljek so postavili na Kongresnem trgu dvo-vrstne stojnice, za katere se je bil pravcati boj. Promet letošnjega miklavževanja je pač precej zaostajal za onim prejšnjih let. V mestu je bila reklama skoro povsod na višku, kupčija srednja. Mnogo radovedne-žev se je zlasti ustavljalo pred Kri-sperjevo trgovino v Stritarjevi uli-ci, kjer so občudovali v okusno aranžiranih izložbah različne mo-derne otroške igrače in razvedrila. V veliki gneči je nek uzmovč »su-nil« tam se mudeči gospe, ki je dr-žala v naročju svojo triletno hčer-ko, iz rok usnjato torbico, v kateri je imela precejšnjo vsoto denarja. Spravil jo je v tako zadrego, da je morala izstopiti iz tramvaja, kjer je šele pogrešila torbico, in morala je peš po plundri daleč tavati na periferijo.

Tudi mene je doletela izredna čast, da sem srečal na Bleiweisovi cesti samega sv. Miklavža v pre-krasni limuzini, v kateri je sedel s svojim spremstvom. Brž se vprav- nam in obstopim avto, ko mi viso-ki nebeški prebivalec že miga, da hoče govoriti z menoj. Tedaj polo-ži kazalec desne roke na usta in

prav razločno citira znani Prešernov stih, da vremena Kranjcem bodo se zjasnila, jim milše zvezde kakor kdaj sijale. Pravi, da prinaša Slo-vencem letos tri darove: amnestijo, skorajšnje pokojnine in sneg. To-rej nekaj za stare in mlade, nakar se hitro poslovi.

Časopisi so pozabili poročati, da je nedeljskega pomiloščenja de-ležnih mnogo oseb, ki so deloma iz gole nepredvidnosti, deloma iz pre-velike gorečnosti kritizirale, češ, da bo ali da je padel režim, in jih je zato moral strogi policijski uradnik kaznovati na precej občutno denar-no kazen. Nič več jim tedaj ne bo treba živeti v vednem strahu, ker njihovi rekurzi tako dolgo še niso bili rešeni in jim je sicer ta kazen povsem odpuščena.

Snega, ki je zapadel v sredo, so se razveselili otroci, smučarji in brezposelni. Za december nam obe-tajo še mnogo brozge.

V svoji popotni torbi imam še ne-kaj drobiža in ne zamerite, g. ured-nik, da Vam ga ob priliki zopet od-ložim.

Ljubljanski pohajkovelec.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri na-ročilu

Slovenske plošče

šaljive, kupleti, petje, godba, harmonike od 30- naprej, samo pri.

TRGOVSKI LOKAL

in stanovanje se odda v najem v industrijskem kra-ju. Naslov pove-uprava »Glasa Na-roda«.

Oglašuj v Glas naroda!

Pozor! POHISTVO

preprosto kakor tudi najfinije, po najnižjih cenah, nudi: Gospodarska za-druga mizarskih mojstrov, Ljub-ljana, Vegova 6

KISLO ZELJE, REPO, sarmo, prvovrstno po brezkonkurenčni ceni, vsako množino, dobavlja Homan, Sv. Petra cesta 81. tel. 35-39.

POPOLNOMA BREZPLACNO

dobite ponatis »Za človeško življe-nje« od dr. Löbla, ki Vas v obliki ro-mana seznani s sladkorno boleznijo in sifilido. V pol leta izšlo v 16 jezikih. Pišite nam še danes! »Dru-žinski tednik«, Ljubljana, Tyrše-va c. 29/g

PECI ZARJA najboljše, najce-nejše nudim, ob-zidavam vse vrste Lutzovih peči, šte-dilnike, oblagam kopalnice, mesni-ce s keramičnimi ploščicami, Kovče, Ljubljana, Tyrše-va c. 47.

KNJIGOVODJA-BILANCIST.

popolnoma samo-stojen, razne si-steme, obenem sa-mostojen kore-spondent za slo-vensko, srbohrva-ško, nemško, itali-jansko in franco-sko koresponden-co. Dober uprav-nik in vodja pi-sarne ali poverje-nik. Strogo vester in natančen z do-brimi referencami, želi premeniti pod skromnimi pogoji svoje mesto s 1. januarjem. Cenje-ne ponudbe pod »Stroka postran-ska stvar«.

SPALNICE

vezane, oreh furni-ran po nizkih cenah, najmodernejše iz-delane,

otomane modroce

dociate pri trvdkah

D. LANCOS - RARL SITAIR

Wolfova ulica št.12

Telefon 28-10

Hranilne knjižice prodate ali kupite najboljše potom moje pisarne. So-lidno poslovanje. Priložite znamko! Rudolf Zorč, Ljub-ljana, Gledališka ulica 12. Tel. 38-10

Klic sredi noči

Čudna zgodba.

Madeleine se je slačila. Prišla je bila pravkar domov. S prija-telji je bila na spiritističnem ve-čerju in je premišljevala o stva-reh, ki jih je tam doživela. Bila je nekam raztresena; rada je poudarjala, da ni nič nenaravne-ga, in si ni hotela priznati, da se v življenju ne more reči, da je kaj nemogoče. Ni hotela več mi-sliti na nocojšnji večer in ko se je utrujena zleknila na posteljo, jo je že objel spanec. Tedaj je v sosednji sobi zabrnel telefon.

Služabnica je pohitela k tele-fonu in in se vsa presenečena vr-nila h gospe:

»Ne vem, madame... tu nekdo zahteva, da pridete takoj v uli-co d' Auray, hišna številka 365, to mora biti kaka pomota...?«

»Ali si vprašala, kdo je pri te-lefonu?«

»Sem, madame,« toga glas je samo ponovil, da naj madame takoj pride v ulico d'Auray.

»Neumnost, jaz ne poznam ni-kogar s te ulice! Ali glasu nisi spoznala? To je gotovo kaka po-mota.«

Madeleine je spet legla, a čez čas je spet zabrnel telefon.

Zdaj je Madeleine skočila po-koncu in pohitela k telefonu. »Kdo tam?« je vprašala, »kdo govori?«

Ali tuji glas je govoril kakor v strahu in naračal, naj Madelei-ne takoj zapusti hišo in naj pride v ulico d'Auray, ker se zelo mu-di. In potem je bilo vse tiho.

»To je pa vendar preneumno!« si reče Madeleine in stresa sluša-lo. »In nič imenal! Le kdo me mo-ti tako pozno ponoči? Kaj praviš Lucette?«

Toda obraz Lucette je bil tako neumen, da se je morala na glas zasmejati. »Ah, pojdiva spat!« se je slednjtje odločila in krenila nazaj v spalnico.

Isti hip se je telefon vnovič oglasil. Obe ženski sta se spogle-dali. Madeleine se je zazibala na-prej, njene zenice so se razširile, s hrbtom naslonjena ob steno, nepremična, je vtretič slišala glas, ki ji je veleval, naj takoj zapusti hišo in se poda v ulico d'Auray.

»Za božjo voljo!« je zakričala, »menda se ni gospodu kaj pripe-tilo?« Vedela je, da je njen mož povabljen nocoj k brazilskemu konzulu na večerjo v Avenue Lufrett. Vendar, kaj ima to opravka z ulico d'Auray?

»Ali veš ti, Lucette, kje je ta ulica?«

»Da, madame... so ga tam na-padli, ranjen... ali pa... gospod je lep mož, on je ženskam všeč... kdo ve...«

Iz teme grabijo požrešne roke proti njej, iz kotov se ji zdi, da sliši posmeh.

»Naroči avto, Lucette, hitro!... midve se odpeljeva.«

Hlastno je oblekla kožuh pre-ko pižame, si nataknila klobuk, in že je stala pred hišnimi vrati kjer se je pravkar ustavil avto: »V rue d'Auray 365!« je za-klicala šoferju.

Temna in mrzla noč je bila, avto je drčal po zmrznjenih uli-cah.

»Madame, vi se boste prehladi-li,« je šepetala Lucette in jo skrbno zavila v odejo.

Bil je ta glas čudno podoben glasu moje matere, je premišlje-vala Madeleine, toda ona je mrtva, osem let je že mrtva... Videla jo je ta hip pred seboj, malo upognjeno, s črno ruto na glavi, pogled resen in miren — Madeleine oči so blodile v noč.

Zdaj se je avto ustavil, šofer je odprl vrata in godrnjaje vprašal: »Na katero številko ho-čete, madame? 365? Te številke tu sploh ni — mi smo že skoraj zunaj na polju!«

Madeleine je pogledala skozi okno in opazila, da je vse na-okrog ravan, posejana z nizkimi hišicami, iz katerih so moleli manjši dimniki, za hišicami pa so se razprostirali travniki, še vsi odeli s snegom in zapuščeni v zimskem mrazu.

»Moj Bog, kaj zdaj?« je šepetala. In naenkrat jo prešine mi-sel, tako jasna. Medtem ko ona tu išče hišo s številko, ki je sploh

ni, so vlomili v stanovanje in ga izropali. Nasedla je brezdvomno tatovom.

»Nazaj v mesto,« je zakričala, »Vozite kar najhitreje!« In vsa obupana se je sesedla v blazino.

Ta strašna dolga pot! Obe žen-ski sta drgetali od mraza! Ni dvoma, zdaj so tatovi v stanova-nju in pustošijo. Zrla je nestrp-no skozi okno. Prve občutne sve-tilke so že minevali, cestna želez-nica je zvonila in šum mesta je prihajal vedno bližje. Skoro bosta doma.

Avto je vozil počasneje, obstal in Madeleine je skočila iz voza in brez sape stekla po stop-nicah. Vrata v stanovanje so bila odprta, toda v veži je bila tema. Tipaje z vlažnimi rokami je iskala stikalo luči. In ko se je posvetilo, je zakričala, pred njo je stal Edouard, njen mož.

Oblečen je bil v družabno oble-ko. Ves prestrašen in vročičen jo je ljubeče pritiskal k sebi. »Saj si tukaj, dušica... po vsem stanovanju sem te že iskal... Hvala Bogu, da nisi še šla spat...«

»Povej mi vse!« je jecljala Ma-deleine, še vsa prevzeta od svoje domišljije.

»Pomisli,« ji pripoveduje Edou-ard, »v tvoji sobi se je zrušil strop prav nad tvojo posteljo... vse je polno opeke in prahu in opeka bi te bila gotovo ubila.«